

โรคมือเท้าปาก โรคระบาดในเด็กที่ต้องระวัง

สาเหตุและอาการ

โรคมือเท้าปากเป็นโรคติดต่อชนิดหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการติดเชื้อไวรัสชื่อ Enterovirus เด็กที่ป่วยเป็นโรคมือเท้าปาก ส่วนใหญ่มักจะเริ่มจากอาการไข้ ซึ่งอาจจะไข้ต่ำหรือไข้สูงก็ได้และจะมีแผลในปาก มีผื่นที่มือที่เท้า ส่วนใหญ่แผลในปากเราพบได้หลายตำแหน่ง ตั้งแต่บริเวณของเพดานแข็ง เพดานอ่อน หรือบางคนก็พบที่กระพุ้งแก้มหรือที่ลิ้นได้ บางคนเป็นเยอจะก็จะลามออกมาที่ริมฝีปาก หรือรอบ ๆ ริมฝีปากเลยก็มี ส่วนผื่นที่มือที่เท้าส่วนใหญ่จะเป็นตุ่มแดง ๆ หรือบางครั้งก็เป็นตุ่มน้ำใสได้ บริเวณฝ่ามือฝ่าเท้า ข้อมือ นิ้วมือ นิ้วเท้า เป็นต้น บางคนเป็นแผลเยอ และทำให้เขาเจ็บปากมาก รับประทานอาหารไม่ค่อยได้ ถ้าเกิดว่าเขามีอาการเพลียมาก รับประทานอาหารไม่ได้ พวกนี้ก็ต้องมาโรงพยาบาลเพื่อให้น้ำเกลือเข้าทางเส้นเลือด ช่วยประคับประคองไปจนกว่าอาการจะดีขึ้น รับประทานได้ดีขึ้นก็กลับบ้าน

ภาวะแทรกซ้อน

ส่วนใหญ่มักจะหายได้เองภายใน 5-7 วัน แต่ขณะเดียวกันคือภาวะแทรกซ้อนก็พบได้ อันที่รุนแรงที่สุด เราเรียกว่าเป็นก้านสมองอักเสบ ซึ่งพบได้น้อยมาก ๆ 1-5 รายต่อปี แล้วก็มีโอกาสเสียชีวิตสูง พ่อแม่ต้องสังเกตให้τιάว่าเด็กมีอาการที่น่ากังวลไหม ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเขามีอาการซึมลง หายใจหอบ หายใจเร็ว มีอาการชัก เกร็ง หมดสติ หรือมือสั่น ขาสั่น เดินเซ ถ้ามีอาการผิดปกติเหล่านี้ ควรจะต้องรีบพาลูกมาพบแพทย์

การแพร่เชื้อและวิธีป้องกัน

ระยะแพร่เชื้อเริ่มได้ตั้งแต่เขามีอาการ ตอนนั้นก็เริ่มมีเชื้อออกมาทางน้ำลาย แล้วก็อุจจาระ แล้วก็สามารถที่จะแพร่ไปได้ จนกระทั่งถึงแม้ว่าโรคจะหายดีแล้ว เช่น ประมาณสัปดาห์หนึ่งหลังจากโรคหายแล้ว เรายัง

สามารถตรวจพบเชื้อในอุจจาระได้อีกเป็นระยะเวลาหนึ่ง ระยะที่แพร่เชื้อได้มาก ๆ ก็คือช่วงที่มีอาการ คือประมาณภายใน 7 วันแรก หลังจากเริ่มมีอาการ

การรักษาโรคนี้ โดยทั่วไปก็จะเป็นการรักษาตามอาการ ถ้ามีไข้ก็ให้กินยาลดไข้ เช็ดตัวลดไข้ไป หรือถ้ามีอาการคัน ก็อาจจะกินยาแก้แพ้ แก้คันได้ ปัจจุบันเรายังไม่มีวัคซีนป้องกันโรคมือเท้าปากโดยเฉพาะ แต่ว่าการป้องกันทำได้

หลายอย่าง

อันที่ดีที่สุดก็คือ หยุดการแพร่กระจายของเชื้อ เพราะฉะนั้น ถ้ามีใครไม่สบายก็ต้องหยุดเรียน จะได้ลดการแพร่กระจาย โรคนี้เกิดจากการไปสัมผัสสิ่งที่เป็นเยื่อเมือกกับน้ำลาย หรืออุจจาระ แล้วก็ไม่ทันระวัง ก็สัมผัสเข้ามา รับประทานเข้ามา แล้วก็ทำให้เราได้รับเชื้อนี้เข้าไป เพราะฉะนั้น สิ่งที่จะป้องกันได้ดีที่สุด ก็คือการดูแลสุขภาพอนามัยให้ถูกต้อง ล้างมือด้วยน้ำและสบู่บ่อย ๆ โดยเฉพาะตอนก่อนและหลังรับประทานอาหาร หรือหลังจากเข้าห้องน้ำ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถ้าเราสอนให้เด็กมีสุขอนามัยที่ดีขึ้น ก็จะป้องกันโรคได้มากขึ้นนะครับ.

พศ.บพ.ชนเมธ ตรีเชสสินศิริ

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล